

TASQUES DE L'OPOSICIÓ D'ESQUERRA EN GRAN BRETANYA I A L'ÍNDIA (Observacions crítiques sobre unes tesis lamentables)¹

Trotsky

7 de novembre de 1931

versió catalana feta per Alejo Martínez – alejomp@lycos.es - des de: "Tareas de la Oposición de Izquierda en Gran Bretaña y en la India", en, *Escritos*, tomo II, volumen 2, Editorial Pluma, Bogotá, 1977, pp. 486-496.

Dos camarades, Ridley i Chandu Ram, han elaborat unes tesis sobre la situació a Anglaterra, l'Oposició d'Esquerra i les seues relacions amb la Comintern. Els autors es consideren partidaris de l'Oposició d'Esquerra, malgrat que tenen serioses diferències amb ella. En el seu document defensen nombroses vegades la necessitat d'una crítica interna oberta i lliure. En conseqüència, farem ús d'aqueixa crítica lliure i oberta per a referir-nos a les seues tesis.

1.- "Gran Bretanya està en aquest moment en una fase transicional entre la democràcia i el feixisme." Es considera ací la democràcia i el feixisme com dues abstraccions sense determinants socials. Evidentment els autors volen dir: l'imperialisme britànic es disposa a alliberar la seua dictadura de la decadent cobertura parlamentària i a prendre el rumb de la violència oberta i nua. En general açò és cert, però només en general. L'actual govern no és "antiparlamentari": al contrari, ha rebut de "la nació" un suport parlamentari sense precedents. Només l'alça del moviment revolucionari d'Anglaterra pot obligar el govern a prendre el camí de la violència nua, extraparlamentària. Açò ocorrerà sense dubtes; però en l'actualitat no és així. No hi ha motius acceptables per a posar avui en primer pla la qüestió del feixisme. Inclús des del punt de vista d'una perspectiva distant no se sap en quina mesura és correcte parlar de "feixisme" referint-se a Anglaterra. Segons la nostra opinió, els marxistes han de partir de la idea que el feixisme constitueix una forma diferent i específica de la dictadura del capital financer, però no és en absolut idèntic a la dictadura imperialista com a tal. Si el "partit" de Mosley i la "Corporació de

¹ *Tasques de l'Oposició d'Esquerra en Gran Bretanya i a l'Índia*, *The Militant*, 12 de desembre de 1931.

Sant Miquel” representen els començaments del feixisme, com declaren les tesis, precisament la debilitat total d’ambdós grups demostra l’absurd de plantejar avui la imminència de l’adveniment del feixisme.

En aquesta afirmació no hi ha res de nou. Repeteix plantejaments aclarits i rebutjats fa molt de temps. Els autors no consideren els sindicats com l’*organització històrica* del proletariat britànic, que reflecteix la seua situació, sinó com una creació penetrada des del dia en què nasqué pel pecat d’imperialisme. Però els sindicats compten amb una història rica i alligadora. Menaren una heroica lluita pel dret a organitzar-se. Participaren gloriósament en el moviment cartista. Conduïren la lluita per la reducció de la jornada laboral, lluita a què Marx i Engels atribuïren una gran importància històrica. Molts sindicats s’uniren a la Primera Internacional. Sembla que la història no existeix per als nostres autors. En totes les seues opinions no hi ha el menor indici de dialèctica. Es limiten a principis metafísics “feixisme”, “democràcia”, “organitzacions imperialistes”, oposant els seus descobriments als processos vius i reals.

Ens assabentem per ells que els dirigents sindicals no traïren la vaga general de 1926; reconèixer-los com a “traïdors” implica acceptar que abans eren “revolucionaris”. Veja’s fins on arriba la seua metafísica. Els reformistes no sempre han traït els treballadors. En certes èpoques, i sota determinades condicions, els reformistes portaren a terme un treball progressiu, encara que insuficient. L’etapa de la decadència imperialista els fa tremolar el terra, per això, en la mesura que es veuen obligats a adherir-se al moviment de masses, el traeixen en determinat moment. Així i tot, les masses accepten la seua direcció. Els autors oposen a aquesta concepció viva de les masses la teoria del pecat original dels sindicats. Allò de notable en aquesta teoria és que no permet que a un traïdor se l’anomene traïdor.

En l’anàlisi de la situació actual d’Anglaterra no hem d’ignorar les variants per què pot passar el govern conservador: no directament a la dictadura de la violència oberta sinó, com a conseqüència d’un brusc capgirament parlamentari cap a l’esquerra, a alguna espècie de bloc de Henderson i Lloyd George, un govern transitori de kerenskisme britànic. Evidentment, Lloyd George compta amb un inevitable gir a l’esquerra de l’“opinió pública” i, per tant, no tem continuar sent avui una petita minoria. La possibilitat que hi haja un kerenskisme britànic, quant de temps durarà, etcètera, depèn del desenvolupament ulterior de la crisi econòmica, del ritme en què es produïska la fallida del govern “nacional” i, fonamentalment, de la rapidesa de la radicalització de les masses.

Òbviament, quan el kerenskisme apareix posa en evidència la seua inutilitat, i en conseqüència empenta la burgesia pel camí de la violència oberta i nua. En aquest cas, els treballadors anglesos hauran de convèncer-se que la seua monarquia no és merament una institució innocent i decorativa; el poder del rei esdevindrà inevitablement en el centre de la contrarevolució imperialista unificada.

2.- Hi ha un profund error en el segon paràgraf dirigit contra l'activitat en els sindicats amb l'objectiu d'arribar a controlar-los, cosa que és obligatòria per a un marxista i un bolxevic. Segons les tesis, des del seu origen els sindicats són "organitzacions imperialistes". Només poden viure en la mesura que es beneficien dels superbeneïcs del capitalisme britànic; ara, perduda definitivament la seua posició privilegiada, han de desaparèixer. No té sentit lluitar per guanyar els actuals sindicats. En el moment adequat, la dictadura revolucionària construirà noves "organitzacions econòmiques".

Des de 1920 els sindicats han perdut més del quaranta per cent dels seus afiliats. Per tant, els autors diuen que en el transcurs dels pròxims dos anys perdran un altre quaranta per cent. Quan aquest vuitanta per cent d'obriers es passe al comunisme, els camarades Ridley i Ram podran dir: el profeta no necessita anar a la muntanya perquè la muntanya va cap al profeta. Però, pel que sabem, no succeeix així. A Ridley i Ram no els segueix ni una dotzena d'obriers. Els sindicats encara organitzen milions de treballadors que en 1926 demostraren que són capaços de portar avant una lluita revolucionària. Hem de buscar els treballadors on estan avui, no on poden estar demà, tant als que estan organitzats com als que no ho estan. El problema no són les organitzacions econòmiques que crearà la futura dictadura revolucionària sinó el treballador anglès d'avui; parlar de dictadura del proletariat sense tenir-lo en compte significa jugar amb les paraules.

¿Poden realment els treballadors prendre el camí de la insurrecció d'un salt, sense aprofundir en el període previ la seua lluita contra el capitalisme, sense radicalitzar-se, sense radicalitzar els seus mètodes de lluita i les seues organitzacions? ¿Com pot donar-se la radicalització de la classe obrera fora dels sindicats, sense reflectir-s'hi, sense canviar les seues característiques, sense provocar el sorgiment de nous dirigents? Sí que és cert que els sindicats s'originaren basant-se en els superbeneïcs capitalistes de Gran Bretanya (i ho és *fins a cert punt*), la desaparició dels superguanyats ha de radicalitzar els sindicats; per descomptat, entenent la radicalització des de baix i no des de dalt, en la lluita contra els dirigents i la tradició. Aquesta lluita té més probabilitats de triomfar si els comunistes hi participen.

Els autors de les tesis van tan lluny que identifiquen la lluita per guanyar els sindicats amb el Comitè Anglo-Rus. Sorprenent argument! L'Oposició d'Esquerra acusà Stalin, Tolski i Cia. perquè, a causa de la seua amistat política amb Citrine, Purcell, Cook i la resta, els comunistes que militaven en els sindicats no podien desemmascarar aquests traïdors. Els camarades Ridley i Ram fan un nou descobriment: unir-se amb els traïdors i desemmascarar-los davant de les masses... són una i la mateixa cosa. ¿Podem prendre seriosament semblants arguments?

El camarada nord-americà Glotzer, en referir-se a la necessitat de treballar en les organitzacions sindicals per a guanyar-les, cita molt correctament el fullet de Lenin *L'esquerranisme, malaltia infantil del comunisme*. Els camarades Ridley i Ram li responen amb quatre objeccions:

a) Ells demanen arguments i no citacions d'autoritats. Açò és cert. Però el fullet de Lenin conté molts arguments que ells no responen en gens ni mica.

b) Els autors neguen el dogma catòlic romà de la infal·libilitat. Estem d'acord. Però els aconsellem començar amb la crítica a la infal·libilitat del seu propi evangeli.

c) "Lenin no era déu ni un papa infal·lible!" Aquesta és una repetició de l'argument anterior. Sense ser un papa, Lenin lluità amb èxit contra la metafísica i el sectarisme.

d) Lenin escrigué en 1920; des d'aleshores la situació ha canviat considerablement. Però els autors no expliquen en què consisteixen realment aquests canvis, excepte la seua referència a la disminució del nombre d'afiliats als sindicats, que no és d'importància decisiva.

Veiem que els arguments dels autors són summament, abstractament i purament formals. La referència a 1920 entra en contradicció directa amb les idees fonamentals de les tesis. Si els sindicats foren des del seu origen, i segueixen sent-ho, organitzacions imperialistes pures, incapaces d'accions revolucionàries, la referència a 1920 perd tota significació. Haurien de dir simplement que la posició de Marx, Engels i Lenin fou errònia des d'un principi.

3.- El tercer paràgraf està dedicat a la Comintern. Els autors estan a favor de la creació d'una Quarta Internacional i, també ací, manifesten la característica fonamental del seu raonament: metafísica absoluta. Responem que Engels, seguint Hegel, entenia per metafísica la consideració dels fenòmens, fets, forces i tendències com a substàncies immutables, i no com a processos en desenvolupament, que a més avancen amb contradiccions constants. Així com

per als nostres innovadors el sindicat és una viciosa substància imperialista del cap als peus, en totes les èpoques i etapes, la Comintern és una viciosa substància burocràtica. En la seua anàlisi deixen totalment fora de consideració els processos interns de la Comintern, la inevitable contradicció entre la massa d'afiliats i l'aparell burocràtic. Els autors ens pregunten: ¿creiem que la burocràcia, per influència de la nostra crítica, renunciarà a defensar els seus interessos? ¿I cal descriure aquesta suposició com a materialisme o idealisme?, pregunten després Ridley i Ram amb ironia inimitable, sense advertir que la sola manera en què plantegen la qüestió és una metafísica inerta.

La burocràcia és molt forta, però certament no tan omnipotent com creuen Ridley i Ram. En l'URSS, les creixents contradiccions del desenvolupament econòmic plantegen amb urgència davant dels milions de militants del partit i de la joventut els problemes programàtics i tàctics fonamentals. En la mesura que els buròcrates no seran capaços de resoldre aquestes contradiccions, els milions de comunistes i joves comunistes es veuran obligats a cercar una solució pel seu compte. A aquestes masses els diem avui i els direm demà: “La burocràcia centrista ha conquistat l'aparell del partit, gràcies a determinades condicions històriques. Però vostès, treballadors comunistes, no s'adhereixen al partit a causa dels buròcrates sinó del seu gran passat revolucionari i el seu possible futur revolucionari. Els entenem molt bé. Els obrers revolucionaris no salten cegament d'organització en organització com molts estudiants. Nosaltres, bolxevics leninistes, estem força disposats a col·laborar amb vostès, treballadors comunistes, per tal de regenerar el partit.”

Hi ha milions d'obriers que recolzen el Partit Comunista Alemany. La catastròfica crisi alemanya determina que els problemes revolucionaris passen a ser problemes de vida o mort. Basant-se en això, no hi ha dubte que en el partit es desenvoluparà una lluita ideològica cada vegada més profunda. Si els pocs centenars d'oposicionistes d'esquerra es mantenen al marge, es transformaran en una secta impotent i lamentable. Però si participen en les lluites ideològiques internes del partit, del que continuen formant part malgrat totes les expulsions, guanyaran una enorme influència en el nucli proletari de l'organització.

No, l'Oposició d'Esquerra no té cap motiu per a transitar el camí que li assenyalen Ridley i Ram. Inclús sense comptar l'URSS, dins de la Comintern hi ha desenes de milers de treballadors que han viscut profundes experiències, nombroses decepcions, i es veuen obligats a buscar respostes correctes per a tots els problemes polítics fonamentals. Hem d'apropar-nos a aquests treballadors, no donar-los l'esquena. Seria molt trist que els militants amb sentit crític del Partit Comunista britànic oficial s'imaginien que les opinions de Ridley i Ram són les de l'Oposició d'Esquerra.

4.- Els autors d'aquestes tesis acusen l'Oposició d'Esquerra, especialment la Lliga nord-americana, de "sobrestimar absurdament" la importància del Partit Comunista britànic. De cap manera sobreestimem aqueixa importància. Les últimes eleccions han demostrat prou, clarament i obertament la debilitat del Partit Comunista britànic. Però avui l'Oposició d'Esquerra és en Gran Bretanya varis centenars de vegades més dèbil que aqueix dèbil partit. Ram i Ridley no tenen res encara. Només els recolzen individus que no estan lligats a la lluita del proletariat. Han tractat realment de fer una crítica honesta al partit? Quina és la seua activitat? On estan les seues tesis programàtiques? Han discutit amb la base del partit? Han tractat de guanyar-se el seu suport? El partit oficial recollí setanta mil votants. Compten Ram i Ridley amb set-cents o, inclús, amb setanta militants? Però malgrat això estan disposats a organitzar una Quarta Internacional. El proletariat ha d'acceptar implícitament (per avançat) que són capaços de construir una internacional i de dirigir-la.

Tot el mètode amb què es planteja el problema és absolutament incorrecte. A açò hem d'afegir-hi que si l'Oposició d'Esquerra albergués aquesta perniciosa idea i decidís crear avui una Quarta Internacional, els camarades Ridley i Ram, que tenen diferències amb nosaltres en totes les qüestions fonamentals, haurien de construir immediatament una quinta internacional.

5.- El paràgraf que es refereix a l'Índia també es caracteritza pel seu caràcter extraordinàriament abstracte. És indiscutible que l'Índia només podrà assolir la seua independència nacional total a través d'una revolució vertaderament gran que porte al poder al proletariat indi. Només és possible imaginar un procés diferent si la revolució proletària triomfa a Anglaterra abans que a l'Índia. En aqueix cas, l'alliberament nacional de l'Índia precediria (cal suposar que per un lapse breu) a la dictadura del proletariat, el que galvanitzaria al seu voltant els camperols pobres. Però media un gran tram entre aquestes perspectives, absolutament correctes, i l'afirmació que l'Índia ja està madura per a la dictadura del proletariat, que els obrers indis han superat les seues il·lusions conciliadores, etcètera. No, davant dels comunistes indis es planteja una tasca a penes començada. Allí els bolxevics leninistes han de realitzar un treball immens, tenaç, quotidià i difícil. Cal penetrar en totes les organitzacions de la classe obrera; és necessari educar els primers quadres comunistes obrers i participar en la "prosaica" vida quotidiana dels obrers i de les seues organitzacions; cal estudiar les relacions existents entre les ciutats i els districtes rurals.

Naturalment, per a complir aqueixa tasca fa falta comptar amb tesis programàtiques i tàctiques. Però seria incorrecte començar amb la convocatòria a una conferència internacional sobre la qüestió de l'Índia, com proposen els nostres autors. Amb una conferència insuficientment preparada no

s'aconseguirà res. Si els opositoristes d'esquerra hindús es dediquen a seleccionar material recent i elaborar-lo, o almenys a traduir-lo a alguna llengua europea (vagues, manifestacions, nuclis del moviment camperol, els partits i els grups polítics de les distintes classes, l'activitat de la Comintern, els seus manifestos i consignes), amb aquesta important tasca facilitaran en gran manera la possibilitat d'una elaboració col·lectiva del programa i la tàctica per a l'avantguarda proletària de l'Índia.

Cal començar per la construcció d'un nucli seriós de l'Oposició d'Esquerra amb camarades indis que realment recolzen les posicions bolxeviques leninistes.